

2023 DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

Zihni KARTAL
Yeminli Mali Müşavir

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

2022 DÖNEM SONU İŞLEMLERİ İLE İLGİLİ HATIRLATMALAR

1. Mevcut emtia fiilen sayılmalı, değerlemesi yapılmalıdır.
2. Fiili stok-kaydi stok farkının nedeni araştırılmalı ve katma değer vergisi de dikkate alınarak gerekli düzeltme işlemleri yapılmalıdır.
3. Stok sayım ve değerlemesinden sonra satılan malın maliyeti tespit edilerek kayıtlara alınmalıdır.
4. Stoklarda varsa değer düşüklüğü bulunanlarla ilgili olarak takdir komisyonuna başvurulup gerekli karar alınmasıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

5. Maliyet bedeli tespiti,

i) Gümrük vergileri,

ii) gümrük komisyonları,

iii) yükleme/ boşaltma, antrepo, depolama, sigorta

iv) nakliye ve montaj giderleri,

v) harçlar, tapu harcı,

vi) noter,

vii) mahkeme/icra masrafları, değer tespit giderleri

viii) danışmanlık, komisyon ve ilan giderleri,

ix) Finansman giderleri

x) Bina yıkım ve arsa tesviye giderleri

xi) BSMV, KKDF *

xii) Alınan Hibeler *

xiii) ÖTV (taşıt, makine) *

xiv) KDV (binek taşıt ve ithalde ödenip indirimi yasaklanan) ³

*

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

6. Duran varlıkların cari yıl amortismanları, ekonomik ömürleri dikkate alınarak hesaplanmalıdır.
7. 2023 yılı amortisman hesaplamaları için;
 - Yeniden değerlendirme
 - Yarı ömürle amortisman hakkı
 - Kıst amortisman
 - Enflasyon düzeltmesi
 - Yöntem değiştirmeÖzellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.
8. Yıl içinde satılan A.T.İ.K. nedeniyle ayrılmış bulunan amortismanlar satış esnasında dikkate alınmalıdır. Ancak KKEG olarak dikkate alınan amortismanlar satış sonrasında beyannamede beyan edilen gelirden indirilmelidir.
9. Satılan A.T.İ.K. ile ilgili olarak oluşan kâr, gerekli şartlar sağlanmışsa yenileme fonu hesabına aktarılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

10. Zarar gören A.T.İ.K. ile ilgili olarak alınan sigorta tazminat bedeli iktisadi kıymetin değerinden fazla olan kısmı, gerekli koşulların varlığı halinde yenileme fonu hesabında 1+3 yılı bekletilebilir.
11. Kıst amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin, amortisman süresinin son yılında, ayrılmayan ilk yıla ilişkin amortisman tutarının gider kaydı yapılmalıdır.
12. Özel maliyetler için eşit yüzdelerle yıllık itfa payları hesaplanıp gider yazılmalıdır.

BİNEK OTOMOBİL ALLERJİSİ

- ▶ Yüklenilen KDV'si İndirilemez
- ▶ MTV'si Gider Kaydedilemez
- ▶ Kira Bedelinin Aylık 17.000 TL si Gider Yazılabilir
- ▶ Amortisman Hesabı Kıst Dönem Yapılır
- ▶ Giderlerinin %30 u Gider Yazılamaz
- ▶ Yıllık KDV ÖTV Dahil maksimum 950.000 TL Üzerinden Ayrılan Amortisman Gider Kaydedilir
- ▶ Alımda KDV ÖTV Toplamının 440.000 TL Gider Kaydedilebilir
- ▶ KDV ÖTV'si Gider Kaydedilen Otomobilin Bedelinin 500.000 TL si Üzerinden Ayrılan Amortisman Gider Kaydedilir

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

13. 180-280 peşin ödenen giderler içinde 2023 yılına ilişkin olanlar giderlere virman yapılmalıdır
14. 380-480 Peşin tahsil edilen gelirler içinde 2023 yılına ilişkin olanlar hasıllata/gelire virman edilmelidir.
15. Alıcılarla (müşterilerle) ilgili cari hesap mutabakatları yapılmalıdır.
16. Satıcılarla ilgili cari hesap mutabakatları yapılmalıdır.
17. Bankalarla gerekli mutabakatlar sağlanmalıdır.
18. Yukarıda sayılan her üç mutabakat sonucuna göre gerekirse ilgili kayıtlar yapılmalıdır.
19. Kasa sayımı yapılarak kaydi durumla fiili durum karşılaştırılmalı farklılık varsa gerekli araştırma yapıp kayıtlara alınmalıdır.
20. Döviz kasası değerlemesi yapılarak gerekli kayıtlar yapılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

21. Bankadaki döviz hesapları değerlendirilmeli ve kayıtları yapılmalıdır.
22. Alacak ve Borç Senetleri/ Çekler reeskonta tabi tutulabilir.

Reeskont Hesaplama Formülleri

- a. İç İskonto Formülü:

$$\text{Reeskont Tutarı} = \frac{\text{Nominal Değer} \times \text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı}}{36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı})}$$

- b. Peşin Değer Formülü:

$$\text{Peşin Değer} = \frac{\text{Nominal Değer} \times 36.000}{36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı})}$$

$$\text{Reeskont Tutarı} = \text{Nominal Değer} - \text{Peşin Değer}$$

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

23. Yabancı para birimi üzerinden düzenlenen alacak ve borç senetleri/çekleri de reeskonta tabi tutulabilir.
24. Faiz oranı olarak, Londra bankalar arası faiz oranı (LIBOR) esas alınmalıdır.
25. Yabancı para birimi üzerinden düzenlenen alacak ve borç senetleri/çekleri kur değerlemesine de tabi tutulur
26. Reeskont yapılanlar için reeskont hesaplamasını döviz cinsinden yaptıktan sonra Türk Lirasına çevrilmelidir.
27. Bankalardaki vadeli mevduat hesaplarının dönem sonu itibariyle hesaplanan faiz tutarlarının gelir kaydı unutulmamalıdır.
28. Kullanılan banka kredileri ile ilgili olarak dönem sonuna kadar oluşan faiz tutarı hesaplanıp gider kaydedilmelidir.
29. Faiz döviz cinsinden ise hesaplanıp dönem sonu kuru ile çevrilip gider kaydedilmelidir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

30. Aktifte kayıtlı bulunan;

- a. Hisse senetleri,
- b. Fon portföylerinin %51'i Türkiye'de kurulu bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri, alış bedeli ile değerlendirilmelidir.
- c. Diğer yatırım fonları da alış bedeli ile değerlendirilmelidir.

31. Tahviller borsada kayıtlı ise borsa rayıcı ile, değilse alış bedeline vadede elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirilme gününe kadar geçen süreye ilişkin kısmı eklenmek suretiyle tespit edilmelidir.

32. Getirisi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirilme günü itibarıyla hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler alış bedeli ile değerlendirilmesi yapılmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

33. Dava ve icra safhasına giren alacaklar için karşılık ayrılıp gider kaydedilmelidir. Teminata bağlı ve Devletten olan alacaklar bu safhaya gelse bile karşılık ayrılmamalıdır.
34. Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmeyen ve 8.900.- TL aşmayan alacaklar şüpheli alacak sayıldığı düzenlemesi dikkate alınarak gerekli karşılıklar ayrılmalıdır.
35. Mahkeme kararı ile kaldırılan, TMSF, DMO gibi kurumlar ile yapılan protokol veya hakem kararı gibi kanaat verici bir belgeye dayanarak tahsil olanağı kalmayan alacaklar kayıtlardan silinmelidir (Aciz vesikası alacağı değersiz hale getirmez)

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

36. Ortaklara verilen borçlara adat faizi hesaplanıp,
 - a. Şirket kredi kullanmışsa kredi faiz oranı,
 - b. Kullanmamışsa TCMB ortalama ticari kredi faiz oranı,üzerinden faiz hesaplanıp fatura düzenlenmeli ve %20 KDV uygulanmalıdır.
37. Örtülü sermayeye ilişkin giderler brütleştirilmek suretiyle üzerinden kâr dağıtımına ilişkin %10 oranında yapılacak vergi kesintisine ilişkin muhtasar beyannamenin 26.01.2024 tarihine kadar verilmesi ve kesilen verginin 26.01.2024 günü akşamına kadar ödenmelidir.
Örtülü sermaye yatırımda kullanılmışsa!
KDV sinin İndirimi!
38. Örtülü kazançla ilişkin gider/maliyetler brütleştirilmek suretiyle üzerinden kâr dağıtımına ilişkin %10 oranında yapılacak vergi kesintisine ilişkin muhtasar beyannamenin 26.01.2024 tarihine kadar verilmesi ve kesilen verginin 26.01.2024 günü akşamına kadar ödenmelidir.
Örtülü kazanç yatırımda kullanılmışsa!
KDV sinin İndirimi!

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

39. Kontrol edilen kurum kazancı veya kâr payı tutarlarının beyannameye ithal edilmelidir.
40. Dönem giderleri/gelirleri ile ilgili yansıtma kayıtları yapılarak, gelir ve gider hesaplarının tamamı dönem kâr veya zarar hesabına aktarılmalıdır.
 - 40.1. Götürü Gider %0,05 gözden geçirilmelidir, 2024 için yürürlükten kalktı
 - 40.2. 2022 yılına ilişkin olup, kurumlar vergisi beyannamesi verilinceye kadar gelen gider faturalarının KDV tutarları hariç 2023 yılı kanunu defter kayıtlarına geçmiş yıl gideri olarak kaydedilip, kurumlar vergisi beyannamesinde bu fatura toplamları diğer indirimler sütununda gösterilerek matrahtan indirilmesi sağlanmalıdır.
41. 2022 yılına ilişkin olup 2023 yılı kayıtlarına alınan geç gelen fatura bedelleri, 2023 yılı beyanında KKEG yapılmalıdır
42. 2020 yenileme fonunun, yeni kıymet alınmaması halinde 2023 yılı kazancına eklenmelidir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

43. Bağışlar

- *Gider Yazılabilenler
- *Tamamı İndirilebilenler
- *%5 limitine Tabi Olanlar

Limitliler: Kurum Kazancı-(Geçmiş yıl zararları + İştirak kazancı)x%5

*Sponsorluk Harcamaları : %50-%100

44. Yıllık beyannameye eklenmek üzere, yıl içinde tevkif yolu ile ödenen vergilerin belgelendirilmesi ilgili olarak, tevkifat yapan kurum ve kuruluşlardan yazılar alınmalıdır.

45. İstisnadan yararlanmak için Tasdik Raporu süresinde verilmez ise, mükellefe verilen **60 günlük ek süre** içinde verilmesi, aksi halde söz konusu haktan yararlanılamayacağı ve ayrıca 150.000-1.500.000 TL arasında ve yararlanılacak tutarın %5 oranında özel usulsüzlük cezasını kesilir

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

46. Gelir veya kurum kazancının tespitinde gider olarak kabul edilmeyen diğer kanunen kabul edilmeyen giderler tespit edilerek beyannamede kurum kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

Kanunen kabul edilmeyen giderlerin yer aldığı kanun ve ilgili maddeleri itibarıyla aşağıda yer verilmiştir;

- GVK' nun 41 inci maddesinde yazılı giderler,
- KVK' nun 11 inci maddesinde yazılı giderler,
- KDVK' nun 30/1-d maddesinde yazılı giderler,
- MTVK' nun 14 üncü maddesinde yazılı motorlu taşıtlar vergisi,
- Gid.VK' nu kapsamında ödenen özel iletişim vergisi,
- VUK' nunda yazılı şüpheli alacaklar karşılığı dışında ayrılan karşılıklar (Kıdem tazminatı karşılığı, teminatlı alacaklar için

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

47. KVK'nın 5, 5/A ve 5/B mad ile geçici 14 üncü maddesi kapsamında kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlar tespit edilmeli, indirilmesi sağlanmalıdır.
- a. İştirak kazancı
 - b. Kurucu senedi ve diğer intifa senedi kâr payları
 - c. Girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları
 - d. Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki şirketlerin (Dar mükellef kurumların) sermayesine iştirak eden kurumların elde ettikleri iştirak kazançları,

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- e. Yurt dışı iştirak kar payları
- f. Yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar,
- g. Emisyon primleri,
- h. Yurtdışı inşaat ve onarım işleri ile teknik hizmetlerden sağlanan kazançlar,
- i. Portföy ve fon işletme kazançları,
- j. Gayrimenkul satış kazançlarında %25 ve iştirak satışlarında %75'i,
- k. Banka borçlarının ödenmesinde kullanılan gayrimenkul ve iştirak hisseleri satış kazançları,
- l. Bankaların, finansal kiralama veya finansman şirketlerinin alacak karşılığında edindikleri gayrimenkullerin satışından sağlanan kazançların %50'si ile diğer değerlerin satışından doğan kazançların %75'i,
- m. Yurt dışı şube kazançları,

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- n. Eğitim kazançları,
- o. Rehabilitasyon merkezlerinin işletilmesinden sağlanan kazançlar,
- ö. Kooperatiflerin ortakları için hesapladıkları risturnlar.
- p. Her türlü taşınır ve taşınmaz malların Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında geri kiralama amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması koşuluyla, kurumlar tarafından finansal kiralama şirketleri, katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarına satışından doğan kazançlar ve kurumlarca söz konusu varlıkların devralındığı kuruma kira süresi sonunda devrinden doğan kazançlar,

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

- r. Her türlü varlık ve hakların, kaynak kuruluşlarınca, kira sertifikası ihracı amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması koşulu ile varlık kiralama şirketlerine satışı ile varlık kiralama şirketlerince bu varlıkların devralındığı kuruma satışından doğan kazançlar,
- s. Yabancı fon kazançları,
- ş. Sınai mülkiyet haklarından elde edilen kazançlar,
- t. Kur korumalı mevduat kazançları
- u. Serbest bölge üretim kazançları istisnası
- ü. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında elde edilen Yazılım ve ar-ge kazançları istisnası
- v. Türk Gemi Siciline kayıtlı gemilerin satışı ve işletilmesinden sağlanan kazanç istisnası
- y. Girişim Sermayesi Fonu

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

48. 2023 yılı kurumlar vergisi oranı %25, finans kesimi şirketleri, Elektronik ödeme ve para kuruluşları, Yetkili döviz müesseseleri, Varlık yönetim şirketleri, Sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri için %30 olarak uygulanacaktır.

İhracatçılara 1 puan indirim

Üretim yapan imalatçılara 1 puan indirim

Teşvikli yatırımları dolayısıyla indirimli kurumlar vergisi uygulama hakkı bulunanlar için indirilmiş vergi oranları kullanılır. (7338 sayılı yasa ile getirilen %10 luk katkı tutarının diğer vergi borçlarından terkinin uygulaması dahil)

İlk defa borsada işlem görmek üzere hisselerinin en az %20 halka arz edenler kurumlar vergisi mükellefleri kurumlar vergisi oranını 2 puan,

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

49. Yurt dışında ödenen vergilerin mahsubunda yasada belirtilen belgeler temin edilerek tercüme ettirilmesi ve beyannameye eklenmelidir. Mahsup edilecek verginin tutarı, yurt dışı kazanç üzerinden Türkiye’de alınacak vergiden fazla olamaz
50. Geçici vergi uygulaması nedeniyle, geçici vergi dönemleri itibariyle,
- a) Amortisman ayıranlar dönem sonunda amortisman ayırmaktan vazgeçebilirler.
 - b) Amortisman hesaplamayanlar, dönem sonunda amortisman ayırabilir ve gider yazabilirler.
 - c) Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutmayanlar dönem sonu itibariyle reeskont yapabilirler.
 - d) Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutanlar dönem sonunda reeskonttan vazgeçebilirler.
 - e) Geçici vergi dönemlerinde dikkate alınmamış istisna ve indirimler dönem sonunda dikkate alınabilir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

51. Şartların varlığı halinde, 4.400.000.- TL fazla olmamak koşulu ile hesaplanan verginin %5'i (%1,25) oranında uyumlu mükellef indiriminden yararlanılabilir.
52. 2023 yılında nakit sermaye artırımında bulunan kurumlar ile 2023 yılında kurulmuş olanların nakit sermaye tutarları üzerinden, yasal şartların varlığı dikkate alınarak %50, yeni kurulan veya sermaye artırımında bulunan kurumların yurt dışından getirilen nakit sermayelerinde ve yatırım teşvik harcamalarında kullanımlarında %75 oranında faiz indiriminde yararlanmaları sağlanmalıdır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

53. Finansman gider kısıtlaması uygulamasında limiti aşanlar KKEG
 - i. Kısa ve uzun vadeli borçlar kavramı
 - ii. Hakediş hesapları
 - iii. Vergi/Sigorta Borçları
 - iv. Faiz üretmeyen kalemler – Ortaklara Borçlar gibi
 - v. Örtülü sermaye de varsa!
 - vi. Maliyete eklenen finansman giderleri
 - vii. KDV si!
 - viii. Geçici vergi dönemleri dahil kümülatif hesaplanmalı

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

54. 2023 yılı kurum kazancından (kârından) personele temettü ikramiyesi verilmesi düşünülüyor ise, gerekli kararlar kurumlar vergisi beyannamesi verilmesinden önce alınmalıdır. Bu tutar 2023 yılı kurumlar beyannamesinde kazançtan indirilir ve gelir vergisi kesintisi beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar yapılır ve ertesi ayın 26 ncı gününe kadar beyan edilir ve ödenir.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ

Ar-Ge indirimi ve Teknokent İstisnası Uygulayanlara Fon Yükümlülüğü

i. Teknokent Kazanç İstisnası

ii. Age İndirimi

1.999.999 TL nin üzerinde ise bu tutarın yüzde üçü bilançonun pasifte geçici bir hesaba aktarılacaktır.

Aktarılması gereken tutar yükümlülüğü, yıllık maksimum 100.000.000 TL

Ayrılan Fon kadar 31.12.2024 sonuna kadar;

i. girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınacak

ii. girişim sermayesi yatırım ortaklıklarından hisse alınacak

iii. Kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak konulacak

Alınmaz ise, indirimin %20 si cezasız olarak geri istenir

ASGARİ ÜCRET 2024

	Ocak–Aralık 2024 (TL/Ay)
ASGARİ ÜCRET	20.002,50
SGK TABAN MATRAHI	20.002,50
SGK TAVAN MATRAHI	150.018,90
GÜN	30
GÜNLÜK ÜCRETİ	666,75
BRÜT AYLIK ÜCRETİ	20.002,50
İŞÇİ İŞSİZLİK SİGORTASI (%1)	200,03
İŞÇİ SGK PAYI (%14)	2.800,35
GELİR VERGİSİ MATRAHI	17.002,12
GELİR VERGİSİ TUTARI (%0)	0,00

DAMGA VERGİSİ TUTARI (%0)	0,00
ZORUNLU BES KESİNTİSİ (%3)	0,00
KESİNTİLER TOPLAMI	3.000,38
NET ELE GEÇEN TUTAR	17.002,12
BRÜT AYLIK ÜCRETİ	20.002,50
İŞVEREN SGK PAYI (%20,50) *	4.100,51
İŞVEREN SGK TEŞVİK (%5)	(-1.000,12)
İŞVEREN SGK PAYI (%15,5)	3.100,39
İŞVEREN İŞSİZLİK SİGORTASI (%2)	400,05
TOPLAM MALİYET	23.500,94

SABIRLA DİNLEDİĞİNİZ

İÇİN TEŞEKKÜRLER

ZİHNİ KARTAL